

חַת־ת לַיּוֹם שְׁלִישִׁי פְּרָטִית שְׂמוֹת כ"א טַבַּת, ה'תשפ"ד

מְקַדֵּשׁ לְמַעַן בְּטַחֲוֹן יוֹשְׁבֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
"אֶרֶץ אֲשֶׁר תָּמִיד עֵינֵי ה' אֶלְקִיךָ בָּהּ"

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חַמֶּשֶׁ / שְׁלִישִׁי עִם רִש"י

בַּחֲמֵשׁ הַיּוֹם לּוֹמְדִים עַל כֶּךָ שֶׁמֶשֶׁה מִתְקַרֵּב לְאַחֵי הַיְהוּדִים אוֹלָם נֶאֱלָץ לְבָרוּחַ לְמַדִּין. שֵׁם הוּא מִתְחַתֵּן עִם צְפוּרָה. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בּוֹכִים לֵה' עַל הַצָּרוֹת בְּמִצְרַיִם שֶׁנֶּהֱפְכוּ לַהֲיִוֹת קְשׁוֹת מְאֹד. ה' מִתְחִיל אֶת גְּאֻלָּתָם.

בְּתַחֲלַת הַפְּרָשָׁה לְמַדְנוּ כִּי צַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִטְעוּ וְהַחֲלוּ לַהֲיִוֹת עֲבָדִים וְכֶךָ הַחֲלָה גְלוֹת מִצְרַיִם. הִיְתָה גְזֵרָה נֶגְדַת הַבְּנִיּוֹת שֶׁיִּזְרְקוּ אוֹתָם לִיְאֹר. לְכֵן כִּאֲשֶׁר מֶשֶׁה מִמְשַׁפְּחַת לְוֵי נוֹלָד, הִחְבִּיאוּ אוֹתוֹ בְּמִיִּם בְּתַבָּה. בְּתִיָּה, בַּת פְּרַעֲה מִצָּאָה אוֹתוֹ שֵׁם, הִיְוִת שְׁלֵא הַסְּכִיִּים לִינוּק מֵאִשָּׁה לֹא יְהוּדִיָּה מִצָּאָה בְּתִיָּה אִשָּׁה יְהוּדִיָּה, אִמּוֹ הָאֲמִתִּית עַד שֶׁגָּדַל דִּיּוֹ כְּדִי לַחֲיוֹת אֶתָּה בְּאַרְמוֹן הַמְּלוּכָה.

מֶשֶׁה עֵבֶר לְהַתְּגוֹרֵר בְּאַרְמוֹן, בְּתִיָּה בְקִשָּׁה מֵאֲבָא שְׁלָה פְרַעֲה, לְמַנּוֹת אוֹתוֹ כְּאַחֲרָאֵי לְאַרְמוֹן, וְכֶךָ נַעֲשֶׂה. כְּמָה שְׁנַיִם חֲלָפִי, מֶשֶׁה יֵצֵא מֵהָאַרְמוֹן כְּדִי לְרַאוֹת אִיךָ מִתְּנַהֲגִים עִם אַחֵי הַיְהוּדִים. הוּא רָאָה שְׂאֻד הַמִּצְרַיִם הִכָּה יְהוּדִי! מֶשֶׁה הִבִּין שֶׁמֶן הַסֶּתֶם זֶה קוֹרָה הַרְבֵּה פְעֻמִּים וְרָצָה לַעֲצֹר אֶת זֶה! מֶשֶׁה רָאָה בְרוּחַ הַקִּדְשׁ, שְׂאֵף אֶחָד מֵהָאַנְשִׁים בְּמִשְׁפַּחָה שֶׁל אוֹתוֹ מִצְרִי, גַּם בְּדוֹרוֹת הַבָּאִים לֹא יִתְגַּיֵר, וַיֵּדָא שְׂאֵף אֶחָד לֹא מִסְתַּכֵּל וְאָמַר שֵׁם מְסוּיִם מִשְׁמוֹתָיו שֶׁל ה', כְּדִי לְהַרוֹג אֶת הַמִּצְרִי. לְאַחַר מִכֵּן, מֶשֶׁה קָבַר אֶת הַמִּצְרִי בַּחֹל.

יוֹם לְמַחֲרַת, רָאָה מֶשֶׁה שְׁנֵי יְהוּדִים, דָּתָן וְאַבִּירָם, רְבִים בִּינֵיהֶם. אֶחָד מֵהֶם עָמַד לְהַכּוֹת אֶת הַשְּׁנַיִם מֶשֶׁה שָׁאַל: "לָמָּה תִּכָּה רַעַךְ?"

שְׁנֵי הַיְהוּדִים הָאֵלֶּה, רָאוּ מַה שֶׁמֶשֶׁה עָשָׂה בַיּוֹם הַקּוֹדֵם וְשָׁאַל, "מִי מִנָּה אוֹתָךְ לְאַחֲרָאֵי עֲלֵינוּ? הָאֵם אַתָּה עוֹמֵד לְהוֹרְגֵנוּ כְּמוֹ שְׂרָאִינוּ אֶתְמוֹל שֶׁהֲרַגְתָּ אֶת הַמִּצְרִי?"

כְּשֶׁמֶשֶׁה שָׁמַע אֶת זֶה, הוּא חָשַׁשׁ. הוּא חָשַׁשׁ שֶׁפְּרַעֲה יִשְׁמַע מַה הוּא עָשָׂה וַיַּעֲנִישׁ אוֹתוֹ, וְחָשַׁשׁ מִכֶּךָ שֶׁאִם זֶה הַדָּרָךְ שֶׁבָּהּ מִתְּנַהֲגִים הַיְהוּדִים, אוֹלֵי לֹא מִגִּיעַ לָהֶם שֶׁה' יוֹצִיא אוֹתָם מִמִּצְרַיִם "עַכְשָׁיו אֲנִי מִבִּין לָמָּה הַיְהוּדִים סוֹבְלִים כֹּל כֶּךָ בְּמִצְרַיִם", אָמַר מֶשֶׁה.

דָּתָן וְאַבִּירָם אָכֵן סָפְרוּ לְפְרַעֲה וְהוּא רָצָה לְהַרוֹג אֶת מֶשֶׁה. אָבֵל ה' לֹא אִפְשָׁר לוֹ, וּמֶשֶׁה הִצְלִיחַ לְהַמְלִט. מֶשֶׁה הִלֵּךְ לַחֲיוֹת בְּמַדִּין. הוּא הִחְלִיט שֶׁהִגִּיעַ הַזְּמַן לְהַתְּחַתֵּן, וְלָכֵן הִלֵּךְ לְבָאֵר כְּמוֹ שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ פָּגַשׁ אֶת רַחֵל בְּבָאֵר.

הבנות של יתרו היו צריכות לטפל בצאן של אביהם מכיון שכל האנשים במדין פעסו עליו על כך שהוא כבר לא עבד עבודה זרה. כשהן הגיעו לבאר כדי להשקות את הצאן, הרועים האחרים היו מגרשים אותן! משה עזר להן לשאב מים עבור הצאן.

כשהן הגיעו הביתה, אבא שלהן, יתרו, שאל אותן, איך יכול להיות שהן הקדימו כל כך. הבנות הסבירו שמשהו עזר להן. כשהן ספרו לו מה קרה, יתרו הבין שזה מכרח להיות יהודי ואולי הוא יהיה בעל טוב לאחת הבנות שלו. הוא בקש מהבנות לחזור אל הבאר ולהביא אותו אתן הביתה.

כשמשה הגיע, הוא הסכים להשארו. יתרו אפשר לו להתחתן עם הבת שלו צפורה אבל רק אם ישאר ויהיה רועה הצאן שלהם.

למשה וצפורה נולד בן שנקרא גרשום מלשון גר, אדם זר כיון שמשה הרגיש כמו אדם זר, במדין. במהלך השנים שמשה היה במדין, פרעה הכביד את עלו על בני ישראל עד שגרם להם לצעק אל ה' ולבקש שיציל אותם. ה' שמע אותם, ראה את כאבם ונזכר בהבטחתו להוציא את בני ישראל ממצרים.

תהלים / יום כ"א לחדש פרקים ק"ד- ק"ה

בתהלים של היום יש פסוק חשוב "אל תיגעו במשיחי". החכמים מסבירים לנו שאחת המשמעויות של משיח היא – ילדים יהודיים. כשמתיבוננים בהם, דבר ראשון נזכרים במשיח. בשיחה האחרונה של שמחת תורה תשנ"ב, הרבי התוועד למשך זמן על כך שהילדים נקראים משיחי ועל האמונה הטהורה והחזקה שלהם בגאולה.

תניא / פרק י"ב (כ"א טבת שנה מעוברת)

למדנו אתמול כיצד הנפש הבהמית ממשיכה להגיע כל הזמן עם רעיונות חדשים לעברות ועוד דברים לרצות, וממשיכה לשלח אותם למוח. אבל הבינוני לא מאפשר לנפש הבהמית להשתמש בגופו ובלבושים שלו (מחשבה דבור או מעשה) וכך פעם שמחשבה חדשה מגיעה, הבינוני לא חושב עליה, בגלל שזה יאפשר לנפש הבהמית להשתמש בשכל שלו!

כיצד יכול הבינוני לעשות זאת? האם זה לא קשה?

האדמו"ר הזקן מסביר שזה בגלל שה' עשה את האדם בדרך שבה המוח שולט על הלב. הכוונה היא שמה שהאדם חושב הוא חזק יותר ממה שאדם מרגיש אפילו אם הוא מרגיש תאוה למשהו, לאדם יש את האפשרות שלא להרשות לעצמו לחשב על זה ולהשתמש בראש שלו כדי לחשב על משהו אחר במקום זה. במיוחד אם הנפש הבהמית מרגישה שהיא רוצה לעבור עברה. אדם יכול להחליט שלא לעשות את מה שהוא רוצה.

זה קל במיוחד למנוע מעצמכם לעבור עברה, בגלל שמעט קדשה יכולה לדחות הרבה מהקלפה, ואפילו בלי להלחם. בדיוק כמו שאור מנר קטנטן, גורם לכך שכבר כל החדר לא יהיה חשוף.

אז על ידי שמוש במחשבתנו לחשב דברים מצד הקדשה, מאד קל לנו שלא להרשות למחשבות הרעות להכנס ולשלט עלינו.

הנפש האלוקית, רק רוצה לנדא שהיא היחידה שאחראית על הגוף. ושהגוף משתמש בלבבושים שלו – מחשבה דבור ומעשה של תרי"ג מצוות של התורה. וכשהנפש האלוקית רוצה לעשות את הדבר הנכון, המחשבה המגוחכת של עברת עברות, נדחית לגמרי.

פעם, האדמו"ר הקודם, פגש שואב מים עם דליים מלאים במים ואמר: "כשאדם פוגש מים, הוא צריך לומר: 'הבעל שם טוב אמר שכשרואים מים יש לומר שהבעל שם טוב אומר שמים זה סימן ברכה'".

ספר המצוות / מצות לא תעשה רס"ט, עשה ר"ד

היום לומדים שתי מצוות בענין השבת אבדה:

1. **מצות לא תעשה רס"ט**, אסור להתעלם מדבר שמוצאים ולהעמיד פנים כאלו לא מצאו אותו. אם רואים משהו שאבד, מצוה להשיב אותו חזרה.
2. **מצות עשה ר"ד**, צריך להחזיר מה שמצאנו לאדם שאבד אותו. זוהי מצוות השבת אבדה.

רמב"ם / הלכות גזלה ואבדה פרקים ט"ז, י"ז, י"ח

ברמב"ם היום לומדים עוד הלכות על דברים שמצאנו.

פרק ט"ז - מסביר מתי דבר נחשב הפקד, שיש לאף אחד. בדרך כלל כסף שמוצאים ברחוב הוא הפקד, ולא מנסים להחזיר אותו. כסף שמוצאים על דלפק בחנות, איננו הפקד אבל אם מוצאים אותו על הרצפה ליד הדלפק, זה הפקד.

פרק י"ז - מלמד מה קורה כאשר יותר מאדם אחד מנסים לקחת משהו שהוא הפקד.

פרק י"ח - מלמד לא להחזיר חזרה שטר חוב של אדם, (שטר שכתוב עליו שאדם אחד חייב לאדם שני כסף) היות ואולי כבר שלם את חובו, ואם לא יצטרך לשלם שוב).

דרכי החסידות / כ"א טבת

היום הוא יום ההלדת של אחותה הצעירה של הרבנית חיה מושקא, הרבנית שיינא. היא התחתנה עם חסיד בשם ר' מענדל הורנשטיין. הם נהרגו על ידי הנאצים ימח שמם ביום השני של ראש השנה, ה' יקום דמם.

הרבי ספר עליה ספור מסים מספר פעמים, כולל יום ההלדת ויום היארצייט. כאשר הרבנית שיינא הייתה קטנה והמשפחה עדין התגוררה בליובאוויטש, נהגו לכנות אותה שיינדל. כאשר הייתה קטנה המשפחה שלה נהגו לצחוק עליה בגלל שתמיד היה לה משהו חמוד לומר. פעם אחת בצעירותה, סבה, הרבי הרש"ב, אמר לה לודא שכל דבר שהיא עושה בשבת, יהיה לכבוד שבת כולל הזמן שבו היא אוכלת או הולכת לטיל. היא אמרה שמוכנה לעשות הכל לכבוד שבת חוץ מדבר אחד- שיינה. שכן כאשר ישנים, ושקועים בשנה, איך יתכן שזה יהיה לכבוד שבת?

הרבי הרי"צ ספר את הספור לרבי ורבי פעם הסביר מה נתן ללמד מהספור לקבוצת בעלי תשובה שהגיעו ל"פגישה" ב770. הרבי אמר שזה בדיוק כמו בלמוד חסידות מלמדת אותנו שאפשר לחלום בלילה על דברים שלמדו עליהם במשך היום (למדנו זאת ב"היום יום" לפני מספר שבועות) על ידי המחשבה על שבת בכל דבר שעושים, אפילו השינה תהיה לכבוד שבת. הדבר נכון במיוחד אם זה מפריע לה ורוצים שיהיה כן, אז ה' עוזר וזה אכן יהיה כן.

(פרשת שמות ה'תשכ"ה).